

vsakodnevno preživetje navadil na trdo delo. Ob poti se pomikava mimo čudnih skalnih tvorb, podobnih šivankinim ušesom, za katere ne morem ugotoviti, ali so delo narave ali človeških rok. Tako počasi se prebija preko neštetihih stopnic, da sem prav presenečen, ko naju na sedlu pod vrhom otoka sprejme močan veter. Mehka trava te kar vabi, da se na njej spočiješ. Pot pa se med strmimi skalami vije proti desni in radovednost naju žene naprej. V daljavi že opazim več eskimskim iglujem podobnih zgradb, ki so postavljene na terasah. Med ozkimi prehodi in stopnicami prideva v manjši osrednji prostor in se s skupino turistov pridruživa razlagi lokalnega vodnika, ki poleti, v sezoni, s sodelavci živi na otoku.

O ŽIVLJENJU MENIHOV NA OTOKU

Zelo malo je znanega o življenju menihov na otoku. Veliko lahko sklepamo iz ostankov zgrajenih teras, meniških celic, oratorija, napol porušene cerkve in starih pisnih virov.

Menihi so morali biti dobri planinci in gradbeniki. Za svoje bivališče so izbrali južno, proti soncu obrnjeno in položnejšo stran na vrhu otoka. Pod vrhom so zgradili terase, da so dobili raven prostor za zgradbe, vrtičke in dvorišča. Pri tem so izkoristili greben kot nekakšen vetrobran, zato je na tej strani mirno in toplo, za robom pa močno piha. Vse strehe in terase so spretno in očem nevidno uporabili za zbiranje deževnice, saj pitne vode na otoku sploh ni. Še danes je v dveh ločenih rezervoarjih, ki sta zelo dobro skrita očem, približno tisoč litrov rahlo umazane vode. Po velikosti in številu celic lahko sklepamo, da je lahko na otoku hkrati živelo samo 12 do 15 ljudi. Skope možnosti za vrtnarjenje z malo zemlje in vode ter zato skromnim pridelkom zelenjave pač niso mogle preživeti več ljudi. Glavna hrana so bile verjetno ribe, različni ptiči, ki živijo na obeh otokih, in ptičja jajca.

Obstajajo zapisi o napadih Vikingov v letu 812 in spet leta 823. Kljub temu, da so menihe pobili ali pa jih odpeljali, so ti otok po napadu znova naselili.

Meniške celice so različnih dimenzij in oratoriji so kupolastih oblik. Osrednji meri na tleh približno 4,5 krat 3,6 metra. Vse zgradbe so pravzaprav sestavili s polaganjem ploščatih kamnov drugega nad drugega brez blata, malte ali podobnega vmesnega veziva. Kljub temu pa so zgradbe lepo ohranjene in vsak obiskovalec mora paziti, da ne premakne nobenega še tako majhnega kamna, zato je gibanje strogo omejeno. V notranjosti celic je prijetno hladno in mirno. O kakšni opremljenosti sploh ne moremo govoriti. Z nekaj kamni omejen pograd ob vhodu, nekoč verjetno zapolnjen s slamo ali senom, nekaj vzdanih poličk in iz stene štrleč kamnit kavelj za obešanje je vse, po čemer lahko mislimo, da je bilo to nekoč človeško bivališče. Na robu naselbine so tudi ostanki pozneje zgrajene cerkvice, ki je slabše kljubovala zobu časa.

Razgled z otoka je čudovit. V daljavi je strma irska oba-

la, pred njo pa kot kakšen alpski vrh otok Skellig Michael. V zraku so jate ptičev, vsenaokrog do Amerike in Anglije pa samo širno morje. Zaradi sonca ogreta kamnita polička kar vabi, da človek malo posesti. Nekakšen poseben mir in energijo je čutiti na tem posvečenem kraju. Ko zaprem oči, se čas ustavi in na vse pozabim. Samo toploto čutim po vsem telesu in gotovost, da je vse prav, kakorkoli že je, kot je bilo in bo v naprej. Zdi se mi kot čudež, da lahko sedim zdaj in tukaj na tem kraju, prav tako kot so ljudje pred tisoč in več leti. Prišli so na ta odmaknjeni kraj samo zato, da bi bili bliže Bogu.

Za trenutek se jim zdim na svoj način podoben in želim si, da bi ta trenutek trajal dlje kot nekaj minut, ki so nama še na voljo. Potem bova morala s Špelo sestopiti po strmih stopnicah nazaj do barke in čez morje odpluti do pomola, kjer naju čakata kolesi.

Planinska

JULIJANA HOČEVAR

*Prelepa Šaleška dolina,
obkroža te venec gora,
pobočja, slemena, vrhovi
nas vabijo, tam smo doma.*

*Lepo je v planinah pozimi,
spomladi, ko vse zeleni,
poleti, ko v sencih košati,
si čela hladimo mi vsi.*

*Narava nas vabi jeseni,
ko listje rumeno šumi.
Lepo je, ko sonce že vzhaja,
še lepše, ko zarja žari.*

*Res lepa slovenska si zemlja,
ko gledam te z gor in planin,
s pogledom objemam lepote,
odnesem s seboj nov spomin.*

*Spomini planinske so rože,
so smeh in nasmehi ljudi,
srečujem se z njimi na poti,
ki vsakdo od nas jo želi.*

*Planinske poti so kot žile,
teko čez to našo zemljo,
Šaleška je ena med njimi,
objema dolino lepo.*

Pesem je posvečena vsem gospodarjem in njihovim družicam, ki so prijazno sprejemali planince, pa jih ni več ... Odšli so za vedno.